

2022-Cİ İLDƏ GENETİKA KAFEDRASI ÜZRƏ YERİNƏ YETİRİLMİŞ ELMİ- TƏDQIQAT İŞLƏRİNİN NƏTİCƏLƏRİNİN

HESABATI

▶ ***Mövzunun adı:***

2.Azərbaycan Respublikasının əhalisində irsi xəstəliklərin yayılma tezliyinin öyrənilməsi.

▶ ***Mövzu rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı:*** Əliyeva Kamilə Əli Ağa qızı

▶ ***Mövzunun icra müddəti (başlama və bitmə tarixi):*** 01 yanvar 2022-ci il - 31 dekabr 2022-ci il

Mövzu üzrə icraçılar haqqında məlumat (icraçılar, birinci mövzu rəhbər yazılmaqla):

S/S	Soyadı, adı, atasının adı	Təvəllüdü	Vəzifəsi	Ştat vahidi	Elmi adı və elmi dərəcəsi	Ştat vahidləri üçün ikinci iş yeri, yarımştatlar üçün əsas iş yeri
1	Əliyeva Kamilə Əli Ağa qızı	08.06.1967	Kafedra müdiri, Professor	1	Professor, biologiya elmləri doktoru	Milli Məclisin deputatı
2.	Hacıyeva Könül Adıgözəl qızı	06.02.1975	Müəllim	1	-	

Mövzunun adı: Azərbaycan Respublikasının əhalisində irsi xəstəliklərin yayılma tezliyinin öyrənilməsi.

Mövzunun aktuallığı və məqsədi: İrsi xəstəliklər müasir biologiyanın və səhiyyənin aktual problemdir. Bu cəhətdən Azərbaycan Respublikasının əhalisində irsi xəstəliklərin yayılma tezliyinin öyrənilmişdir ki, bu da müalicə taktikasını təyin etməyə, xəstənin və onun qohumlarının həyat və sağlamlığını proqnozlaşdırmağa imkan verir.

Elmi tədqiqat işi 1. Bakı şəhərində qadınlar arasında servikal HPV DNT- nin yayılma tezliyinin araşdırılması.

Mərhələ 2. Azərbaycan əhalisindəki müxtəlif HPV tipləri ilə qadınların yaşı arasındakı əlaqənin təyin olunması

Elmi tədqiqat işi üzrə çalışan əməkdaşlar: b.e.d., prof. Əliyeva Kamilə Əli Ağa qızı, müəl. Hacıyeva Könül Adıgözəl qızı.

Aktuallığı: Uşaqlıq boynu xərçəngi olan xəstələrdə yüksək kanserogen riskə malik olan HPV-nin müxtəlif növlərinin yayılması tezliyinin və xərçəngə qədər patologiyanın öyrənilməsi bir çox ölkələrdə aparılır. Lakin Azərbaycanda bu istiqamətdə təşkil edilmiş sistemli genetik tədqiqatlar bu günə kimi həyata keçirilməmişdir.

Məqsədi: Azərbaycan populyasiyasındakı qadınların yaşı ilə müxtəlif HPV növlərinin tezliyi arasındakı qarşılıqlı əlaqənin təyin olunması.

Alınmış nəticələr: Bu tədqiqatın obyektini Azərbaycan əhalisinin 18-60 yaşlı 206 qadını olub. Qadınlardan servikal yaxmalar götürülüb, DNT izolyasiya olunub və bu yaxmaların HPV DNT analizi real time rejimində polimeraza zəncirvari reaksiya ilə aparılıb. Tədqiqat nəticəsində 18 (8,7%) qadında müsbət HPV DNT aşkar edilib. Qalan 188 qadında yüksək onkogen risk aşkar olunmayıb. HPV DNT+ qrupuna daxil olan qadınlar ayrıca HPV genotiplənməsindən keçirilmişdir. Bunlardan HPV 50, HPV 16, HPV 18 genotipləri hər bir genotip üçün 4 xəstədə ayrıca müəyyən edilmişdir. 2 xəstədə HPV6 genotipi qeyd edilmişdir. Qalan 4 xəstədə birlikdə bir neçə HPV genotipi qeyd edilmişdir: 2 xəstədə HPV genotipləri 16, 45, 50, 6, daha 2 xəstədə isə HPV genotipləri 30, 50, 6. Qeyd etmək lazımdır ki, onkogen riski yüksək olan xəstələrin yaşı 33-57 yaş arasında dəyişmişdir. Qadınların 50%-i 33-37 yaş (9 xəstə), 6 xəstə 18-37 yaş (33,3%) və 3 qadın 38-57 yaş (16,7%) olmuşdur. Bizim tədqiqat bir daha onu təsdiq edir ki, HPV-nin yaratdığı onkogen xəstəliklərin ən yüksək riskinin olması xəstələrin daha gənc yaşlarına düşür.

Mövzu üzrə digər (1-2-ci bənddən fərqli) beynəlxalq jurnallarda çıxan məqalələr

1	Алиева К.А., Гусейнова Н.Т., Бабаев М.Ш., Мамедова Р.Ф.	Основы генеалогического Метода диагностики Наследственной патологии.	Modern scientific trends and standards Santa Rosa, Argentina № 98 February, 2022. Стр. 338-347	Çap olunub .	https://interconf.top/archive.html
2	Алиева К.А., Гусейнова Н.Т., Мамедова Р.Ф.	Современное состояние Профилактики и лечения талассемии в азербайджане.	Журнал «ACADEMY» 1(72) Россия – 2022 Стр. 6-10.	Çap olunub .	https://academicjournal.ru/home/arkhiv-zhurnala-academy.html
3	Алиева К.А., Гусейнова Н.Т., Мамедова Р.Ф.	Актуальные вопросы Массового скрининга На наследственные болезни	СибАК Журнал «Universum: химия и биология», Москва Апрель – 2022. Стр. 40-45	Çap olunub .	Актуальные вопросы массового скрининга на наследственные болезни NASDR
4	Aliyeva K., Hajiyeva N.	Molecular Heterogeneity of Classical and Duarte Galactosemia	«Бюллетень науки и практики» No8 (август) Россия 2022 г. Сс 129-134.	Çap olunub .	https://www.bulletennauki.ru/issue/81/ DOI: 10.33619/2414-2948/81/16
5	Алиева К.А., Мамедова Р.Ф.	Genetic screening of newborns In baku for hereditary hemoglobinopathies	Journal of Human Genetics and Genomic Medicine (JHGGM) Warrensburg, MO - USA – 2022. P.p. 36-40	Çap olunub .	Http://article.scholarena.com/Genetic-Screening-of-Newborns.pdf

Mövzu üzrə tezislər

1	Алиева К.А., Мамедова Р.Ф.	Genetic variants of the spectrum Of α - and β -globin clusters in patients with hemoglobinopathy in the republic of azerbaijan	11th International Conference "Acb-2022": Achievements and Challenges in Biology Baku State University, Baku, Azerbaijan – 2022. Pp Pp 33-34.	Çap olunub	Http://Acb2022.Bsu.Edu.Az/
2	Aliyeva Kamila, Huseynova Lala	Identification of galt gene mutations From different ethnic groups of the azerbaijan population	11th International Conference "Acb-2022": Achievements and Challenges in Biology Baku State University, Baku, Azerbaijan – 2022.Pp 16-17.	Çap olunub	Http://Acb2022.Bsu.Edu.Az/
3	Aliyeva Kamila, ,Mammadova Khatira, Hajiyev Elchin	Phytopathological assessment of grape Genotypes on a natural background.	11th INTERNATIONAL CONFERENCE "ACB-2022": ACHIEVEMENTS AND CHALLENGES IN BIOLOGY Baku State University, Baku, Azerbaijan – 2022 .Pp 44.	Çap olunub	Http://Acb2022.Bsu.Edu.Az/
4	Aliyeva Kamila, Alizada Sevda, Rasulov Elkhan	Molecular study of lysosomal storage Mucopolysaccharidosis disorder in Azerbaijan.	11th INTERNATIONAL CONFERENCE "ACB-2022": ACHIEVEMENTS AND CHALLENGES IN BIOLOGY Baku State University, Baku, Azerbaijan – 2022 Pp 19-20.	Çap olunub	Http://Acb2022.Bsu.Edu.Az/

STATİSTİK CƏDVƏL

	Sayı
Xarici jurnallarda dərc olunmuş məqalə	5
Yerli jurnallarda dərc olunmuş məqalə	
Beynəlxalq elmmetrik bazalarda indekslənmiş jurnallarda dərc olunmuş məqalə	
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının tövsiyə etdiyi yerli elmi jurnallarda dərc olunmuş məqalələr	
Beynəlxalq səviyyəli elmi konfranslarda çap olunmuş konfrans materialı-məqalə	
Beynəlxalq səviyyəli elmi konfranslarda çap olunmuş konfrans materialı-tezis	4
Yerli elmi konfranslarda çap olunmuş konfrans materialı-məqalə	
Yerli elmi konfranslarda çap olunmuş konfrans materialı-tezis	
Patent (beynəlxalq)	
Patent (Respublika)	
Qrant layihəsi (beynəlxalq)	
Qrant layihəsi (Respublika)	
Qrant layihəsində iştirak edən əməkdaşlar: ___ nəfərdən	
Monoqrafiya	
Dərslik və ya dərs vəsaiti	
Proqram, metodik vəsait və metodik tövsiyyə	